

ด่วนที่สุด

ที่ ทส 0601/ 145

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 พหลโยธิน ซอย 7

เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รับที่ 421

วันที่ 21 ต.ค. 2547 เวลา 16.01

21 มกราคม 2547

เรื่อง โครงการพัฒนาโครงข่ายน้ำและการพัฒนาเกษตรกรรมแบบบูรณาการ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/ว(ล)๑๙ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2532
2. เอกสารประกอบการขอสนับสนุนด้านงบประมาณจากงบกลางปี 2547 โครงการจัดทำแผนบูรณาการ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน - กรมทรัพยากรน้ำ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งเรื่องที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอโครงการพัฒนาโครงข่ายน้ำและการพัฒนาเกษตรกรรมแบบบูรณาการ เพื่อให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง ก่อนเสนอเรื่องขอโครงการนี้เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรอง เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 2 ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบหมายให้ กรมทรัพยากรน้ำ พิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังนี้

1. การดำเนินงานในเชิงนโยบายเกี่ยวกับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำของประเทศ ได้กำหนดไว้ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ในการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานและหน่วยงานที่รับผิดชอบ (ดังรายละเอียดที่ส่งมาด้วย 1)

2. กรมทรัพยากรน้ำ ในฐานะของสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน ณ อาคารวิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2546 ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้มอบนโยบายและแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งรวมถึงการดำเนินการพัฒนาโครงข่ายน้ำด้วย ให้ประธานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) รับไปพิจารณา และเรื่องนี้ได้สรุปเสนอรายละเอียดแนวทางการดำเนินการให้ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี รับทราบแล้ว ตามหนังสือ ที่ ทส 0604/6297 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2546

3. แนวทางของการดำเนินการ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติโดยกรมทรัพยากรน้ำ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการจัดทำแผนบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน ระหว่างวันที่ 10 - 11 ตุลาคม 2546 ณ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อรวบรวมแนวคิดจากหน่วยงานภาครัฐ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมวางแผนการดำเนินงาน ได้ผลสรุป 3 กลุ่มภารกิจหลักคือ กลุ่มภารกิจด้านการจัดหาแหล่งน้ำ (Supply Side Group) มี กรมชลประทานและกรมทรัพยากรน้ำ เป็นแกนหลัก กลุ่มภารกิจด้าน

/ การประเมิน....

การประเมินความต้องการน้ำ (Demand Side Group) มี สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นแกนนำ และกลุ่มภารกิจด้านการบริหารโครงการ (Management Side Group) มี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช) และกรมทรัพยากรน้ำเป็นแกนนำ โดยในเบื้องต้นกำหนดให้ กรมทรัพยากรน้ำ ไปดำเนินการในรายละเอียดเพื่อเสนอขออนุมัติใช้งบประมาณกลางสำหรับการศึกษาในรายละเอียดของแต่ละกลุ่มภารกิจดังกล่าว

4. จากมติของการประชุมเชิงปฏิบัติการที่กล่าวแล้ว กรมทรัพยากรน้ำ ได้จัดทำร่างเอกสารประกอบการพิจารณาเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณจากงบกลางปี 2547 ดำเนินการโครงการจัดทำแผนบูรณาการ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน วงเงินรวม 1,370 ล้านบาท (รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย 2) เสนอรองนายกรัฐมนตรี (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) ซึ่งได้รับการมอบหมายให้เป็นผู้กำกับดูแล โดยโครงการฯ ที่เสนอ มี แนวคิดทางด้านเทคนิคใกล้เคียงกับโครงการฯ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ คงแตกต่างกันในเรื่องของการรับฟังความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เนื่องจากปัจจุบัน กรมทรัพยากรน้ำ ได้ประสานและดำเนินการ จัดตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำ (ประกอบด้วยผู้แทนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละลุ่มน้ำ) แล้วเสร็จทั้ง 25 ลุ่มน้ำ ดังนั้นใน การดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำในแต่ละลุ่มน้ำ จำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการลุ่มน้ำ ตามกรอบของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ด้านการมีส่วนร่วม สำหรับความก้าวหน้าของงาน โครงการนี้ในปัจจุบัน อยู่ระหว่างการเตรียมการ จัดทำข้อกำหนดโครงการ (Term of Reference – TOR) และการ ดำเนินงานด้านการวางรูปแบบเชิงหลักการเบื้องต้น (Pre- Conceptual Design) เพื่อพิจารณา และใช้เป็นต้นแบบให้ คณะกรรมการลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้องพิจารณาต่อไป

ตามข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการดำเนินการโครงการจัดทำแผนบูรณาการ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน ทั้งในส่วนที่กรมทรัพยากรน้ำกำลังดำเนินการ และในส่วนที่กระทรวง เกษตรและสหกรณ์เสนอมีความใกล้เคียงและบางประเด็นมีความซ้ำซ้อนกัน สมควรผนวกโครงการทั้งสองมารวม ผสมผสานและบูรณาการเป็นโครงการเดียวกันภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้ เกิดความเป็นเอกภาพในการดำเนินงานในภาพรวมของประเทศต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรน้ำ

โทร. 0 2298 5673, 0 2298 5698

โทรสาร 0 2298 5673

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๒**

เพื่อให้การบริหารทรัพยากรน้ำของประเทศเป็นไปอย่างมีเอกภาพ มีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้อง สัมพันธ์กัน และเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาสูงสุด อาศัยอำนาจนายกรัฐมนตรี ตามข้อ ๙(๘) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ และโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

ความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๒”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๑ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๑

ข้อ ๓ บรรดามติคณะรัฐมนตรี ระเบียบหรือคำสั่งใด ๆ ที่ขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

(๑) “ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม สำนักงาน หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

(๒) “รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

(๓) “แหล่งน้ำขนาดใหญ่” หมายความว่า แหล่งน้ำทุกประเภทที่มีปริมาตรเก็บกักน้ำตั้งแต่ ๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรขึ้นไป หรือมีพื้นที่ผิวน้ำตั้งแต่ ๑๕ ตารางกิโลเมตรขึ้นไป หรือมีพื้นที่ชลประทานตั้งแต่ ๘๐,๐๐๐ ไร่ขึ้นไป

(๔) แหล่งน้ำขนาดกลาง “หมายความว่า แหล่งน้ำทุกประเภทที่มีปริมาตรเก็บกักน้ำน้อยกว่า ๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร หรือมีพื้นที่ผิวน้ำน้อยกว่า ๑๕ ตารางกิโลเมตร หรือมีพื้นที่ชลประทานน้อยกว่า ๘๐,๐๐๐ ไร่

(๕) “แหล่งน้ำขนาดเล็ก” หมายความว่า แหล่งน้ำประเภทอ่างเก็บน้ำ คลองส่งน้ำ หนอง บึง สระน้ำ บ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล ภาชนะเก็บกักน้ำ และอื่น ๆ ซึ่งใช้เวลาในการดำเนินการก่อสร้างไม่เกิน ๑ ปี และไม่มีการจ่ายค่าชดเชยสำหรับที่ดิน

หมวดที่ ๒

คณะกรรมการ

ข้อ ๒ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “กทช.” มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานและบุคคลซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้มีกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๗ ให้ กทช.มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และนโยบาย เพื่อให้มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สนองความต้องการ

(๒) ให้แนวทางและอำนาจการให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ จัดทำแผนหรือโครงการสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำขนาดต่าง ๆ ในส่วนที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งประสานการจัดทำแผนหรือโครงการดังกล่าว

(๓) ตรวจสอบและอนุมัติแผนหรือโครงการสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำ ขนาดต่าง ๆ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ แล้วแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบ

(๔) ควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนหรือโครงการสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำขนาดต่าง ๆ

(๕) พิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาและข้อขัดข้องเร่งด่วนที่เกิดขึ้น แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ ในระหว่างการทำงานตามแผนหรือโครงการแล้วรายงานผลการปฏิบัติให้คณะรัฐมนตรีทราบ

(๖) กำหนดลำดับความสำคัญเพื่อการจัดสรรน้ำและควบคุมการใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการทั้งด้านอุปโภคบริโภคการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และอื่น ๆ แล้วแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบรวมทั้งอำนาจการและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญที่กำหนด

(๗) อำนาจการ ควบคุม และกำกับดูแลการตรวจสอบและการรักษาคุณภาพน้ำ

(๘) รายงานผลการดำเนินงานสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำขนาดต่าง ๆ สถานภาพด้านปริมาณและคุณภาพน้ำและการใช้น้ำเพื่อสนองความต้องการด้านต่างๆ

(๙) เสนอคณะรัฐมนตรีให้มีการกำหนดหรือปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับหรือกฎหมายเกี่ยวกับการสร้างหรือพัฒนา การควบคุม ป้องกันและรักษาแหล่งน้ำและคุณภาพน้ำ

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

(๑๑) อำนาจการ ควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(๑๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือคณะกรรมการได้ตามความจำเป็น

(๑๓) ว่าจ้างผู้ทรงคุณวุฒิหรือสถาบันเพื่อปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของคณะกรรมการ และกำหนดอัตราค่าตอบแทนได้ตามความจำเป็น

หมวดที่ ๓

สำนักงานคณะกรรมการ

ข้อ ๔ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กทช.” เป็นหน่วยงานภายในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในประเทศและระหว่างประเทศ พิจารณากำหนดความต้องการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และอื่นๆ และความสามารถในการสนองความต้องการดังกล่าว รวมทั้งประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต

(๒) จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และนโยบายการสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

(๓) จัดเตรียมแนวทางการวางแผนหรือโครงการสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำขนาดต่างๆ ที่คณะกรรมการจะให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ เพื่อเป็นมูลฐานการวางแผน รวมทั้งประสานการจัดทำแผนหรือโครงการดังกล่าว

(๔) กำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนหรือโครงการสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำขนาดต่างๆ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ

(๕) ศึกษาปัญหาและข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ แล้วเสนอแนะวิธีการแก้ไขต่อคณะกรรมการ

(๖) พิจารณาและเสนอแนะการจัดลำดับความสำคัญเพื่อจัดสรรน้ำและควบคุมการใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ โดยสอดคล้องกับความต้องการด้านอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ และอื่น ๆ

(๗) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำ การรักษาคุณภาพน้ำและการใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ ตามระยะเวลาหรือตามคำสั่งของคณะกรรมการ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

(๘) พิจารณาและเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องการจัดทำหรือปรับปรุงแก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการสร้างหรือพัฒนา การควบคุม การป้องกันและรักษาแหล่งน้ำ และคุณภาพน้ำ

(๙) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๐) เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็ว จึงให้มีอำนาจในการติดต่อและประสานงานกับบุคคล ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๙ ให้มีผู้อำนวยการ สำนักงาน กทช. ตามที่เลขาธิการนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นผู้บริหารงานของสำนักงาน กทช. และเป็นผู้บังคับบัญชาผู้ปฏิบัติงานในสำนักงาน กทช.

ข้อ ๑๐ ในระยะเริ่มแรกของการจัดตั้งสำนักงาน กทช. นั้น หากไม่สามารถบรรจุบุคคลตามอัตราค่าจ้างได้ ให้ขอยืมตัวข้าราชการ และ/หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มาช่วยปฏิบัติงานไปพลางก่อน ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจให้ความร่วมมือแก่สำนักงาน กทช. ด้วย และเพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจของข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจที่มาช่วยราชการ การพิจารณาบำเหน็จประจำปีหรือการเลื่อนขั้นให้ถือว่าการมาช่วยราชการดังกล่าวเป็นการปฏิบัติ

หน้าที่ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต้นสังกัดด้วย ในด้านงบประมาณ ให้สำนักงานงบประมาณ
พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้ ตามความจำเป็นเพื่อการจัดตั้งและดำเนินงานของสำนักงานคณะ
กรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๒

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

(ชาติชาย ชุณหะวัณ)

นายกรัฐมนตรี

เอกสารประกอบ
เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณจากงบกลางปี 2547

โครงการจัดทำแผนบูรณาการ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
เพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

การวางแผนหลัก และสำรวจออกแบบ โครงการชลประทานระบบท่อ

1. หลักการและเหตุผล

ทรัพยากรน้ำที่ผ่านมาดูแลโดยหลายหน่วยงาน จึงขาดเอกภาพในการบริหารจัดการ และในการพัฒนาทรัพยากรน้ำนั้นยังขาดการติดตามประเมินผล การปฏิรูประบบราชการใน พ.ศ.2545 ได้จัดให้หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกัน มีวัตถุประสงค์และขอบเขตงานใกล้เคียงกันมาอยู่ในกระทรวงและกรมเดียวกัน จึงจะทำให้การดำเนินการในด้านต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เป็นผลสำเร็จ และยั่งยืนนั้นจะต้องดำเนินการในลักษณะบูรณาการ ที่เป็นทั้งการบูรณาการทรัพยากรธรรมชาติ บูรณาการเทคโนโลยีเหมาะสมกับภูมิปัญญาชาวบ้าน และการบูรณาการหน่วยงานกับองค์กรประชาชน โดยเน้นการให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง และให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในทุกขั้นตอน

การพัฒนาทรัพยากรน้ำที่ผ่านมาได้ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐบาล หลายหน่วยงาน และมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเฉพาะพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นเพื่อเป็นการปรับปรุงแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงทรัพยากรน้ำ การส่งน้ำ และระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ให้เป็นไปในลักษณะบูรณาการเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การเกษตรกรรม การอุตสาหกรรมขนาดย่อม และกิจกรรมต่อเนื่องต่างๆ จะต้องมีการเร่งรัดการพัฒนา และปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ และเพื่อให้เห็นผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว จึงต้องดำเนินการวางแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยรวมของทั้งประเทศ ทบทวนการศึกษา การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำ ออกแบบก่อสร้างระบบส่งน้ำ ของลุ่มน้ำต่างๆ ทั่วประเทศอย่างเป็นระบบไปพร้อมๆ กัน โดยพิจารณานำเทคโนโลยีเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ เพื่อปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ เช่น การใช้ระบบท่อส่งน้ำในพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อลดความสูญเสียของน้ำ ลดการใช้ที่ดินในการก่อสร้าง และลดข้อจำกัดในการส่งน้ำไปถึงพื้นที่วิกฤต การพิจารณาสร้างระบบเครือข่ายน้ำ (Water Grid System) โดยการเชื่อมต่ออ่างเก็บน้ำขนาดต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มความมั่นคงในการบริหารจัดการ บรรเทาอุทกภัย เก็บกัก และส่งน้ำให้ดียิ่งขึ้นได้อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้มีการปรับปรุงให้เป็นแบบบูรณาการให้มีการพัฒนาแหล่งน้ำ และระบบการส่งน้ำให้ตอบสนองต่อความต้องการน้ำ โดยมีการเร่งรัดการพัฒนาปรับปรุง และบริหารจัดการอย่างเป็นระบบให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว จึงต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ ของ 25 ลุ่มน้ำหลัก
- (2) ทบทวนการศึกษาความเหมาะสมการพัฒนาแหล่งน้ำ และการปรับปรุงแหล่งน้ำ ใน 25 ลุ่มน้ำหลัก
- (3) ศึกษากำหนดลักษณะและองค์ประกอบหลักของระบบส่งน้ำสายหลัก (Main Transmission System) ของทั้ง 25 ลุ่มน้ำ โดยพิจารณานำเอาระบบเครือข่ายน้ำ (Water Grid System) มาใช้ในการผันน้ำและเชื่อมโยงแหล่งน้ำให้เป็นระบบเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพสูงโดยการจัดการน้ำจากหลายแหล่งเก็บน้ำ ร่วมกันตามความเหมาะสม
- (4) ศึกษากำหนดลักษณะและองค์ประกอบของระบบส่งน้ำสายรอง (Secondary Transmission System) และระบบส่งน้ำสายย่อย (Tertiary Transmission system) เพื่อส่งน้ำให้แก่ ชุมชนในระดับตำบล
- (5) ศึกษาและกำหนดกรอบวิธีการดำเนินการด้านการวิจัย พัฒนา เผยแพร่ และส่งเสริมความรู้ (Research Development and Extension) ในการผลิตทางการเกษตร การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ (Bio Technology) และการผลิตด้านอื่นๆ ที่ใช้น้ำเป็นปัจจัยหลัก การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการผลิต การตลาด การส่งเสริมและพัฒนาระบบการตลาด ทั้งภายในประเทศในภูมิภาค
- (6) ออกแบบเพื่อการประกวดราคา และจัดทำเอกสารประกวดราคา ระบบเครือข่ายน้ำ (Water Grid System) และระบบท่อส่งน้ำ (Transmission Pipe System) ที่เหมาะสม

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

3.1 การจัดทำแผนหลักโครงการชลประทานระบบท่อ

- (1) จัดทำแผนหลักโครงการชลประทานระบบท่อ โดยให้ดำเนินการทั้ง 25 ลุ่มน้ำ
- (2) แผนหลักแบบบูรณาการนั้นจะต้องครอบคลุมการบูรณาการทั้งทางด้านทรัพยากร การจัดการองค์กร และบูรณาการวิชาการ

- (3) แผนงานบูรณาการทรัพยากร จะต้องครอบคลุมถึงการวางแผนการใช้ทรัพยากรน้ำ ดิน คน และป่าไม้ ควบคู่กับการอนุรักษ์ โดยแผนด้านทรัพยากรน้ำจะต้องมีแผนงานที่สามารถสนองความต้องการน้ำ ป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วม และครอบคลุมแผนด้านคุณภาพน้ำ
- (4) การศึกษาจะต้องครอบคลุมประเด็นต่างๆ ในด้านวิศวกรรม การวางโครงการ การออกแบบเบื้องต้น เศรษฐกิจ-สังคม สิ่งแวดล้อม องค์กรและกฎหมาย รวมถึงการประมาณราคา และการวิเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์ โดยให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- (5) การศึกษาเกี่ยวกับแผนงานการสนองความต้องการใช้น้ำจะต้องครอบคลุมถึง
- ทบทวนการศึกษาการจัดทำแผนหลักและการศึกษาความเหมาะสมการพัฒนาแหล่งน้ำ และการปรับปรุงแหล่งน้ำ ศึกษาทบทวนความต้องการใช้น้ำในปัจจุบัน และอนาคตในระยะต่างๆ และการพัฒนาต่อเนื่องที่เป็นผลจากการมีน้ำใช้อย่างเพียงพอทั้งทางด้านน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การอุตสาหกรรมในครัวเรือน การผลิตตามโครงการหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล การอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การเกษตรกรรมเพื่อยังชีพ และการเกษตรกรรมที่มีผลตอบแทนสูงเป็นต้น
 - จัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาในแต่ละลุ่มน้ำหลัก โดยพิจารณาการแก้ไขพื้นที่ที่มีปัญหาซ้ำซาก ระดับความรุนแรงของปัญหา ระดับการพัฒนา ระดับความยากจน การสร้างงาน การลดปัญหาสังคม การลดปัญหาการเข้ามาทำงานในเมือง การสร้างให้เกิดการผลิตต่อเนื่องในชนบท และการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่คนในชนบท
 - ศึกษาแหล่งน้ำที่มีอยู่ในปัจจุบัน ศักยภาพในการพัฒนา และปรับปรุง และการพัฒนาแหล่งน้ำใหม่
 - ศึกษาการบริหารจัดการน้ำในอ่างเก็บน้ำต่างๆ การใช้อ่างเก็บน้ำให้เต็มศักยภาพ รวมทั้งการผันน้ำระหว่างอ่างเก็บน้ำให้เป็นระบบเครือข่ายน้ำ (Water Grid System) อย่างเหมาะสมเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพสูง สามารถจัดการน้ำจากแหล่งน้ำหลายแหล่งร่วมกัน
 - ศึกษาระบบส่งน้ำในปัจจุบัน แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพ และความเหมาะสมในการใช้ท่อส่งน้ำทั้งในระบบส่งน้ำหลัก ระบบส่งน้ำสายรอง และระบบส่งน้ำสายย่อย (Main, Secondary and Tertiary Transmission System)

- ศึกษาประสิทธิผลของการใช้น้ำและการเสนอแนะแนวทางการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนไปเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจในบริเวณที่มีคุณภาพดินเหมาะสม
- (6) แผนงานการป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมจะต้องครอบคลุมถึง
 - มาตรการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในระดับลุ่มน้ำทั้งที่เป็นมาตรการที่ใช้สิ่งก่อสร้างและมาตรการที่ไม่ใช้สิ่งก่อสร้าง
 - มาตรการแก้ไขโดยวิธีการก่อสร้างให้รวมถึง การลดปริมาณน้ำหลากสูงสุดโดยการสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำ การป้องกันพื้นที่สำคัญโดยการสร้างระบบปิดล้อม การเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำโดยการขุดและหรือ/ปรับปรุงลำน้ำ โดยแต่ละแนวทางให้มีการกำหนดแนวทางในการควบคุมสิ่งก่อสร้างนั้นในช่วงเวลาต่างๆ ทั้งก่อน ขณะเกิดและหลังการเกิดน้ำท่วม นอกจากนี้ให้พิจารณาถึงการใช้ประโยชน์สิ่งก่อสร้างนั้นในด้านอื่นๆ ด้วยอาทิเช่น การแก้ไขปัญหายับแล้ง
 - มาตรการแก้ไขโดยวิธีที่ไม่ใช้การก่อสร้างให้รวมถึง การลดปริมาณน้ำหลากสูงสุดโดยการอนุรักษ์ดิน การลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นโดยการบริหารจัดการด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับสมรรถนะของดินในพื้นที่ การวางแผนจัดการน้ำในภาวะฉุกเฉิน

3.2 การศึกษาการตลาดและการพัฒนาการเกษตร

- (1) ศึกษาด้านการตลาดและการพัฒนาระบบการตลาดทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ และตลาดการส่งออกสินค้าเกษตร ความต้องการผลิตผลทางการเกษตรของนานาประเทศที่สอดคล้องกับศักยภาพการผลิตของประเทศเมื่อมีโครงการนี้ ทั้งทางด้านชนิดของสินค้าเกษตร รูปแบบ การแปรรูป ปริมาณ คุณภาพ และเวลาที่มีความต้องการสินค้า ในชนิดและรูปแบบต่างๆ
- (2) ศึกษาด้านศักยภาพ โอกาส และแนวทางในการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการสนับสนุนด้านการตลาด การทำการเกษตรแบบมีสัญญาผูกพัน (Contracted Farming) และการดำเนินการเปิดช่องทางการตลาดในประเทศและระหว่างประเทศ
- (3) ศึกษาและวางแผนการพัฒนาการเกษตร วิธีการเพาะปลูก เมล็ดพันธุ์ การพัฒนาด้านวิชาการ การส่งเสริมการเกษตร การฝึกอบรมการทำการเกษตรแผนใหม่ การสนับสนุนด้านปัจจัยในการผลิต การสนับสนุนด้านสินเชื่อเพื่อการพัฒนาการเกษตร วางระบบสนับสนุนการวางแผนการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด กำหนดวิธีการ และมาตรการให้คำแนะนำและควบคุมการผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด

- (4) จัดทำแผนปฏิบัติการในการสนับสนุนการพัฒนาเกษตรกร การพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของเกษตรกร ระบบการสนับสนุนด้านการวางแผนการผลิต การสนับสนุนปัจจัยในการผลิต ระบบการตลาด ระบบขนส่ง และคลังสินค้า เพื่อให้ผลผลิตที่ได้สามารถเพิ่มพูนรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การศึกษาด้านองค์กร

ศึกษาและวางรูปแบบด้านองค์กรผู้ใช้น้ำ และองค์กรโครงการที่เหมาะสม ศึกษาและวางรูปแบบและแนวทางในการปรับองค์กรของทางราชการในปัจจุบันให้สอดคล้องรองรับกิจกรรมของโครงการตามความจำเป็น ศึกษารูปแบบและวิธีการในการดำเนินการและบำรุงรักษาโครงการ ศึกษาแนวทางและวิธีการในการถ่ายโอนโครงการให้แก่ประชาชน จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม และการเพิ่มขีดความสามารถของประชาชน วางรูปแบบและวิธีการในการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงโครงการให้สามารถดำเนินการโดยประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

3.4 การศึกษาด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น

ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE) โดยจัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Check List) ของโครงการที่นำมาศึกษาเพื่อให้ทราบระดับของผลกระทบจากการก่อสร้างที่มีต่อด้านต่างๆ เพื่อพิจารณาโครงการที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญมาศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น เฉพาะด้านที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ (Selected Aspects) โดยศึกษาร่วมไปกับการศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้นซึ่งในการศึกษาจะประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้

- สภาพแวดล้อมปัจจุบัน ได้แก่ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
- การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ได้แก่ ผลกระทบต่อบริเวณพื้นที่โครงการ และผลกระทบต่อพื้นที่ท้ายน้ำ
- สรุปการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น

3.5 การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์โครงการ จะต้องศึกษา วางแผนและดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการในเชิงรุก ควบคู่ไปกับการศึกษาออกแบบ และการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ของโครงการโดยใช้สื่อและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม และในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยให้มีผลทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และมีผลต่อประชาชนกลุ่มต่างๆ รวมทั้งนักวิชาการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้เกิดผลดีต่อโครงการ เกิดความเข้าใจ และเพื่อให้การดำเนินงานโครงการได้รับความร่วมมือและได้รับการ

สนับสนุนจากองค์กรต่างๆ และประชาชนในทุกระดับ ทำให้สามารถดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ได้ตามแผนให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

3.6 การออกแบบเพื่อการประกวดราคา และการจัดทำเอกสารประกวดราคา

- (1) ศึกษากำหนดลักษณะและองค์ประกอบหลักของระบบเครือข่ายน้ำ (Water Grid System) ที่เหมาะสมในการเชื่อมโยงแหล่งน้ำให้เป็นระบบ ให้สามารถบริหารจัดการน้ำจากหลายแหล่งน้ำร่วมกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ
- (2) ศึกษากำหนดลักษณะ และองค์ประกอบหลักของระบบท่อส่งน้ำสายหลัก ท่อส่งน้ำสายรอง และท่อส่งน้ำสายย่อย (Main, Secondary and Tertiary Transmission Piping System) เพื่อการขยายการส่งน้ำให้ไปถึงชุมชนในระดับตำบลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- (3) คัดเลือกแผนงานที่มีความพร้อมสูงที่จะสามารถดำเนินการให้เป็นรูปธรรมได้ มีลำดับความสำคัญต้นๆ และเร่งด่วนในแต่ละลุ่มน้ำหลักทั้ง 25 ลุ่มน้ำมาทบทวนการศึกษาความเหมาะสมแล้ว มาทำการออกแบบเพื่อการประกวดราคา
- (4) ทบทวนการศึกษาความเหมาะสมโดยครอบคลุมถึงประเด็นต่างๆ ในด้าน วิศวกรรม เศรษฐกิจ-สังคม สิ่งแวดล้อม องค์กรและกฎหมาย เศรษฐศาสตร์และการเงิน การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- (5) สํารวจออกแบบเพื่อการประกวดราคา (Tender Drawing) โดยรวมถึงการสำรวจภูมิประเทศและสำรวจทางด้านธรณี การจัดทำแบบ การจัดทำเอกสารประกวดราคา และการจัดทำราคากลาง เพื่อให้สามารถนำไปประกวดราคาก่อสร้างได้ต่อไป

4. ระยะเวลาดำเนินการและการส่งมอบผลงาน

ระยะเวลาดำเนินการวางแผนหลัก และสำรวจออกแบบเพื่อการประกวดราคา รวมทั้งสิ้น 12 เดือน (360 วัน) โดยกำหนดให้มีการส่งมอบผลงานตามกำหนดดังนี้

- (1) รายงานแผนหลัก โครงการชลประทานระบบท่อ 25 ลุ่มน้ำ จำนวน 50 ชุด ภายใน 180 วัน นับจากวันที่เริ่มปฏิบัติงาน
- (2) รายงานหลักเกณฑ์การออกแบบเพื่อการประกวดราคา จำนวน 10 ชุด ภายใน 60 วัน นับจากวันเริ่มปฏิบัติงาน
- (3) รายงานการศึกษากำหนดลักษณะและองค์ประกอบหลักของระบบท่อส่งน้ำ โครงการนำร่องแปลงสาธิต จำนวน 10 ชุด ภายใน 90 วัน นับจากวันเริ่มปฏิบัติงาน

- (4) รายงานการศึกษากำหนดลักษณะและองค์ประกอบหลักของระบบท่อน้ำ โครงการที่เหมาะสม จำนวน 10 ชุด ภายใน 150 วัน นับจากวันที่เริ่มปฏิบัติงาน
- (5) แบบเพื่อการประกวดราคาและเอกสารประกวดราคากระบบท่อน้ำโครงการนำร่องแปลงสาธิต จำนวน 50 ชุด ภายใน 240 วัน
- (6) รายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นในประเด็นสำคัญ (Selected Aspect IEE) ของโครงการที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน 50 ชุด ภายใน 300 วัน นับจากวันที่เริ่มปฏิบัติงาน
- (7) แบบเพื่อการประกวดราคาและเอกสารประกวดราคากระบบท่อน้ำ โครงการที่เหมาะสม จำนวน 50 ชุด ภายใน 360 วัน

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Output & Outcome)

5.1 ผลผลิต (Output)

- (1) รายงานแผนหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการของกลุ่มน้ำทั้ง 25 กลุ่มน้ำหลักของประเทศ
- (2) รายงานการศึกษากำหนดลักษณะ และองค์ประกอบหลักของระบบท่อน้ำ และ รายงานการศึกษาความเหมาะสมของระบบ
- (3) เอกสารประกวดราคาพร้อมงบประมาณเพื่อใช้ในการก่อสร้าง ระบบท่อน้ำของ 25 กลุ่มน้ำหลัก

5.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- (1) ประชาชนจำนวน 13 ล้านครอบครัวมีน้ำใช้ที่มีคุณภาพดีเพื่อการอุปโภค-บริโภคอย่างเพียงพอ มีน้ำเพื่อประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้เฉลี่ยครอบครัวละประมาณ 11,100 บาทต่อปี รวมเป็นเงินประมาณ 144,300 ล้านบาทต่อปี ทำให้การกระจายรายได้ดีขึ้น ลดสัดส่วนของผู้ที่ยากจนลง
- (2) ประชาชนจำนวน 100,000 ครอบครัวได้รับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และ การบรรเทาปัญหาน้ำท่วม ลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจโดยรวมลงได้ประมาณ 650 ล้านบาทต่อปี
- (3) ประชาชน ที่สามารถทำการเกษตร และประกอบอาชีพเสริมต่างๆ ในชนบท ไม่เดินทางเข้ามาหากินในเมืองใหญ่ หยุคหรือลดการเจริญเติบโตของเมืองใหญ่ ทำให้ลดปัญหา

มลพิษ อาชญากรรม ยาเสพติด และลดการลงทุนก่อสร้างสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อการรองรับประชากรเมืองที่หนาแน่นเพิ่มขึ้นดังกล่าว

- (4) ผลประโยชน์ทางอ้อมที่จะทำให้สามารถสนับสนุนส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว อุตสาหกรรมในครัวเรือน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และการอุตสาหกรรมขนาดเล็กในพื้นที่ที่มีศักยภาพและมีน้ำพอเพียงให้เกิดขึ้นและเจริญเติบโต มีการขยายการลงทุนและได้รับผลประโยชน์เพิ่มจากการมีน้ำได้อีกมาก

6 งบประมาณในการวางแผนหลัก และสำรวจออกแบบ

- (1) การศึกษาเบื้องต้นเพื่อวางรูปแบบเชิงหลักการ รวมประมาณ 20 ล้านบาท
- (2) การศึกษาวางแผนหลัก 25 ลุ่มน้ำ รวมประมาณ 430 ล้านบาท
- (3) การศึกษา กำหนดลักษณะ และองค์ประกอบหลักของระบบเครือข่ายน้ำ ระบบท่อส่งน้ำ และการศึกษาความเหมาะสม และการสำรวจออกแบบเพื่อการประกวดราคา โครงการที่มีความพร้อมใน 25 ลุ่มน้ำ รวมประมาณ 920 ล้านบาท
- (4) รวมงบประมาณทั้งสิ้น 1,370 ล้านบาท